

Finansdepartementet
Akersgata 40, Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 23/4785

Vår ref: 24/00168-2 /EAB

Dato: 12.01.2024

Høringssvar - utredning om fremtidig organisering av arbeidet med nasjonale regnskapsstandarer

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 13. oktober 2023 med høringsfrist 12. januar 2024, og avgir med dette vårt høringssvar.

Overordnet kommentar

Handelshøgskolen, Nord universitet støtter i all hovedsak de forslagene som arbeidsgruppen har presentert i høringsnotatet, men vi har noen kommentarer til enkelte av punktene. Vi ønsker innledningsvis særlig å trekke frem behovet for en snarlig avklaring med hensyn til hvordan organiseringen av det standardsettende organet skal være i fremtiden, samt våre innsigelser til forslaget om differensiert kompensasjon for medlemmer i fagutvalgene mv. Disse og øvrige kommentarer utdypes i det etterfølgende.

Behov for en snarlig avklaring

Arbeidet med utvikling av norske regnskapsstandarder har stått mer eller mindre stille siden 2012. Det er et betydelig etterslep med hensyn til oppdatering av standardene; kun de mest prekære oppdateringer er gjennomført (eksempelvis som følge av endringer i regnskapsloven).

God regnskapsrapportering er nødvendig for å sikre tilgangen på kapital for norsk næringsliv. Et godt og oppdatert regnskapsregelverk er nødvendig for å legge til rette for god og konsistent rapportering av transaksjoner og hendelser i et næringsliv i stadig utvikling.

For å sikre god regulering på regnskapsområdet for de 99,6 % av norske regnskapspliktige som avlegger regnskaper etter god regnskapsskikk, er det nødvendig å få klarhet i hvordan organiseringen av det standardsettende organet skal være i fremtiden. Finansdepartementet oppfordres derfor å prioritere arbeidet med å få dette på plass.

Status regnskapsstandarder – rettslig bindende

Regnskapsloven er en rammelov med grunnleggende prinsipper og noen utfyllende vurderingsregler. Sentralt i regnskapsloven er den rettslige standarden «god regnskapsskikk» i regnskapsloven § 4-6. Denne utfyller lovteksten og sikrer at det nærmere innholdet i regnskapsreguleringen skal skje gjennom praksis og teori, herunder norske regnskapsstandarder. Arbeidsgruppen har vurdert om de norske regnskapsstandardene skal gis et eksplisitt hjemmelsgrunnlag i loven og dermed bli rettslig bindende standarder.

Vi er - på samme måte som arbeidsgruppen - godt kjent med ulike eksempler på at norske regnskapsstandarder ikke etterleves, og at det kan være ulike årsaker til dette.

Vi er enige med arbeidsgruppen i at økt etterlevelse neppe oppnås gjennom endret hjemmelsgrunnlag alene, og støtter derfor arbeidsgruppens forslag om at norske regnskapsstandarder ikke gis et eksplisitt hjemmelsgrunnlag.

Et annet argument for at regnskapsstandardene ikke skal gis eksplisitt hjemmelsgrunnlag og bli rettslig bindende standarder er at vi har en situasjon med stort etterslep med hensyn til oppdatering av standardene. Det er en rekke områder som per i dag ikke er gitt utfyllende regulering gjennom regnskapsstandarder. Arbeidsgruppen har påpekt at om regnskapsstandardene skulle vært gitt status som rettslig bindende, vil bare deler av god regnskapsskikk være regulert av regnskapsstandarder mens andre deler reguleres gjennom praksis (og ikke regnskapsstandarder). Dette vil vedvare inntil det er gitt regnskapsstandarder på alle relevante områder, noe som vil kreve store ressurser for å få på plass. En slik situasjon vil etter vårt syn vil være uheldig.

Fremtidig organisering

Arbeidsgruppens forslag til organisering av standardsettende organ støttes i all hovedsak, men vi har kommentarer til noen av punktene i forslaget.

Vi støtter arbeidsgruppens forslag om at standardsettingen fortsatt skal skje i regi av en privat standardsetter som er uavhengig av staten, men med statlig medvirkning og deltakelse.

Det er etter vårt syn nødvendig med et sekretariat for standardsetter, og det er viktig at det engasjeres en eller flere utredere som støtte for fagorganene i deres faglige utviklingsarbeid. Gitt den store mengden etterslep på standardsettingsområdet vil det etter vårt syn være en god løsning å engasjere en eller flere utredere på fast basis, i hvert fall inntil det store etterslepet er dekket inn.

Arbeidsgruppen anbefaler at det legges til rette for en åpen prosess med muligheter for innsyn og medvirkning i alle viktige saker. Det er vi prinsipielt enige i. Det er imidlertid etter vårt syn grunn til å være varsom med å åpne for offentlig deltakelse i møter i fagorganene, da det er en risiko for at det legges en demper på den frie diskusjonen med utveksling av faglige synspunkter, som er helt nødvendig for å sikre god standardsetting på regnskapsområdet. Det er også viktig å finne en balanse mellom ønsket om full åpenhet på enkelte områder, eksempelvis full informasjon om hvordan alle høringsinnspillene er hensyntatt gjennom høringsrundene, og kostnaden med en slik løsning.

Finansiering

Norsk regnskapslovgivning er gitt i form av en rammelov, den rettslige standarden «god regnskapsskikk» og utfyllende regulering gjennom norske regnskapsstandarder. Arbeidsgruppen viser til at 99,6 % av alle regnskapspliktige i Norge avlegger regnskap etter god regnskapsskikk, mens bare 0,4 % benytter full eller forenklet IFRS i regnskapene sine. Vi er enige med arbeidsgruppen i at «utarbeidelse og fastsetting av lovregler er normalt en oppgave som ligger til staten», jfr. høringsnotatet punkt 7.5.1. Det er særlig viktig når reguleringen er relevant for så godt som alle norske regnskapspliktige.

Til nå har standardsettingen i Norge vært finansiert i privat regi, hovedsakelig gjennom bidrag fra stifterne av Norsk RegnskapsStiftelse, kursinntekter og betydelig dugnadsinnsats fra medlemmene i NRS' styre og faglige organer. Vi er enige i arbeidsgruppens forslag om at staten skal bidra med finansiering av standardsettingen gjennom en blandet finansieringsmodell. Vi støtter arbeidsgruppens forslag om at staten dekker direkte utgifter til sekretariat, tilsynsavgifter mv, utgifter til utreder, samt honorar for møtedeltakelse og forberedelser til medlemmer av fagorganene.

Vi er også enige i at det er viktig med representasjon fra regnskapsprodusenter samt små og mellomstore revisjons- og regnskapsførerselskaper i fagorganene, og at det vil være fornuftig å se på hvordan en kan sikre engasjement og deltakelse fra disse. Arbeidsgruppen har foreslått en modell med differensiert møtekompensasjon, der medlemmer fra regnskapsprodusenter og små- og mellomstore regnskapsfører- og revisjonsselskaper gis en høyere kompensasjon enn andre medlemmer av fagorganene. Vi er ikke overbeviste om at dette vil gi den ønskede effekten og skape det engasjementet og deltakelsen en ønsker. Det følger videre av arbeidsgruppens anbefaling at *«det (er) viktig at medlemmer av fagorganer honoreres for å gi tydelige signaler om at det er deres personlige fagkompetanse og erfaring som er ønsket, og at de skal se på innsatsen som ytes som tjenester for standardsetteren»* (høringsnotatet side 85). Dette er vi enige i, og kompensasjonsnivået bør etter vårt syn reflektere nettopp at det er fagkompetansen en betaler for. Det vil derfor etter vårt syn være riktig å likebehandle alle medlemmer av fagorganene, og følgelig ikke differensiere kompensasjonen ut fra hvilken arbeidsgiver medlemmene har.

Med vennlig hilsen

Gry Agnete Alsos
Dekan

Anne-Cathrine Bernhoft
Dosent